EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 19.6.2024
COM(2024) 613 final

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Cyperns ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 613 final}

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Cyperns ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97[1], särskilt artikel 3.3,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigering av makroekonomiska obalanser[2], särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

(1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241[3], genom vilken faciliteten för återhämtning och resiliens inrättades, trädde i kraft den 19 februari 2021. Faciliteten för återhämtning och resiliens ger ekonomiskt stöd till medlemsstaterna för genomförandet av reformer och investeringar och utgör en finanspolitisk impuls som finansieras av EU. I enlighet med europeiska planeringsterminens prioriteringar bidrar den till den ekonomiska och sociala återhämtningen och till genomförandet av hållbara reformer och investeringar, i synnerhet för att främja den gröna och den digitala omställningen och göra medlemsstaternas ekonomier mer resilienta. Den bidrar också till att stärka de offentliga finanserna och stimulera tillväxt och sysselsättning på medellång och lång sikt, förbättra den territoriella sammanhållningen inom EU och stödja det fortsatta genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

---

1 EUT L, 2024/1263, 30.4.2024 ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj.

2 EUT L 306, 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.

3 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

(2) REPowerEU-förordningen[4] antogs den 27 februari 2023 och målet är att fasa ut EU:s beroende av import av ryska fossila bränslen. Detta bidrar till energitrygghet och diversifiering av EU:s energiförsörjning, samtidigt som användningen av förnybar energi, energilagringskapaciteten och energieffektiviteten ökar. Cypern har lagt till ett nytt REPowerEU-kapitel i sin nationella återhämtnings- och resiliensplan för att på så sätt finansiera viktiga reformer och investeringar som ska bidra till att målen för REPowerEU uppnås.

(3) Den 16 mars 2023 lade kommissionen fram ett meddelande, *EU:s konkurrenskraft på lång sikt – efter 2030*[5], som ska ligga till grund för politiska beslut och skapa ramvillkor för ökad tillväxt. I meddelandet fastställs nio ömsesidigt förstärkande faktorer som bidrar till ökad konkurrenskraft. Bland dessa faktorer är tillgång till privat kapital, forskning och innovation, utbildning och kompetens samt den inre marknaden de främsta politiska prioriteringarna för reformer och investeringar, för att ta itu med aktuella produktivitetsutmaningar och bygga upp långsiktig konkurrenskraft i EU och dess medlemsstater. Den 14 februari 2024 lät kommissionen detta meddelande följas av *2024 års rapport om den inre marknaden och konkurrenskraften*[6]. I rapporten redogörs för konkurrenskraften och utmaningarna på EU:s inre marknad, genom att den årliga utvecklingen enligt de nio identifierade drivkrafter som påverkar konkurrenskraften spåras.

(4) Den 21 november 2023 antog kommissionen 2024 års årliga översikt över hållbar tillväxt[7], vilket utgjorde starten för 2024 års omgång av den europeiska planeringsterminen. Den 22 mars 2024 godkände Europeiska rådet prioriteringarna i översikten kring de fyra principerna för konkurrenskraftig hållbarhet. Den 21 november 2023 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, även 2024 års rapport om förvarningsmekanismen, enligt vilken Cypern är en av de medlemsstater som kan påverkas eller riskerar att påverkas av obalanser och skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen ett yttrande om utkastet till budgetplan för 2024 för Cypern. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet, som rådet antog den 12 april 2024, liksom förslaget till 2024 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningspolitiken och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter, som rådet antog den 11 mars 2024.

(5) Den 30 april 2024 trädde EU:s nya ram för ekonomisk styrning i kraft. Ramen omfattar Europaparlamentets och rådets nya förordning (EU) 2024/1263 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97. Den innehåller också den ändrade förordningen (EG) nr 1467/97 om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott och det ändrade direktivet 2011/85/EU om medlemsstaternas budgetramverk[8]. Målen med den nya ramen är en

---

4 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 av den 27 februari 2023 om ändring av förordning (EU) 2021/241 vad gäller REPowerEU-kapitel i planer för återhämtning och resiliens och om ändring av förordningarna (EU) nr 1303/2013, (EU) 2021/1060 och (EU) 2021/1755 samt direktiv 2003/87/EG (EUT L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj.

5 COM(2023) 168 final.

6 COM(2024) 77 final.

7 COM(2023) 901 final.

8 Rådets förordning (EU) 2024/1264 av den 29 april 2024 om ändring av förordning (EG) nr 1467/97 om påskyndande och klargörande av genomförandet av förfarandet vid alltför stora underskott (EUT L,

hållbar offentlig skuldsättning och en hållbar tillväxt för alla genom en gradvis konsolidering av de offentliga finanserna samt reformer och investeringar. Ramen främjar nationellt egenansvar och har ett större fokus på ett medelfristigt perspektiv, i kombination med en effektivare och mer enhetlig övervakning. Varje medlemsstat bör lämna in en nationell medelfristig finans- och strukturpolitisk plan till rådet och kommissionen. De nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planerna innehåller en medlemsstats åtaganden vad gäller offentliga finanser, reformer och investeringar och omfattar en planeringshorisont på fyra eller fem år, beroende på valperiodens längd i medlemsstaten. Nettoutgiftsbanan[9] i de nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planerna bör uppfylla kraven i förordning (EU) 2024/1263, inklusive kraven på att sätta eller hålla den offentliga skuldsättningen på en sannolikt nedåtgående bana senast i slutet av anpassningsperioden, eller att den ska ligga kvar på en sund nivå under 60 % av BNP, och att få till stånd och/eller behålla underskottet i de offentliga finanserna under referensvärdet på 3 % av BNP på medellång sikt. Om en medlemsstat åtar sig att genomföra ett antal relevanta reformer och investeringar i enlighet med kriterierna i förordning (EU) nr 2024/1263 får anpassningsperioden förlängas med högst tre år. Medlemsstaterna bör säkerställa att deras nationella parlament involveras och att oberoende finanspolitiska institutioner, arbetsmarknadens parter och andra nationella berörda parter konsulteras, i lämplig utsträckning. För att stödja utarbetandet av dessa planer kommer kommissionen den [21 juni] 2024 att ge medlemsstaterna vägledning om innehållet i planerna och de efterföljande årliga lägesrapporter som de kommer att behöva lämna in och kommer, i enlighet med artikel 5 i förordning (EU) 2024/1263, att översända teknisk vägledning om de finanspolitiska anpassningarna till dem (referensbanor och teknisk information, i tillämpliga fall). Medlemsstaterna bör lämna in sina medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer senast den 20 september 2024, såvida inte medlemsstaten och kommissionen enas om att förlänga tidsfristen med en rimlig tidsperiod.

(6) Europeiska planeringsterminen 2024 fortsätter att utvecklas i takt med genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens. Ett fullständigt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanerna är fortsatt viktigt för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna bidrar till en effektiv hantering av alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats på senare år. De landsspecifika rekommendationerna från 2019, 2020, 2022 och 2023 är dessutom relevanta även för återhämtnings- och resiliensplaner som granskats, uppdaterats eller ändrats i enlighet med artiklarna 14, 18 och 21 i förordning (EU) 2021/241.

(7) Den 17 maj 2021 lämnade Cypern in sin nationella återhämtnings- och resiliensplan till kommissionen i enlighet med artikel 18.1 i förordning (EU) 2021/241. Kommissionen har med stöd av artikel 19 i förordning (EU) 2021/241 bedömt

---

2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) och rådets direktiv (EU) 2024/1265 av den 29 april 2024 om ändring av direktiv 2011/85/EU om krav på medlemsstaternas budgetramverk (EUT L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

[9] Nettoutgifter enligt definitionen i artikel 2 i rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 (EUT L, 2024/1263, 30.4.2024. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). Nettoutgifter innebär offentliga utgifter efter avdrag för i) ränteutgifter, ii) diskretionära åtgärder på inkomstsidan, iii) utgifter för unionsprogram som till fullo motsvaras av inkomster i form av unionsmedel, iv) nationella utgifter för samfinansiering av program som finansieras av unionen, v) konjunkturberoende delar av utgifter för arbetslöshetsersättning och vi) engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.

återhämtnings- och resiliensplanens relevans, ändamålsenlighet, effektivitet och enhetlighet i enlighet med bedömningsriktlinjerna i bilaga V till den förordningen. Den 28 juli 2021 antog rådet sitt beslut om godkännande av bedömningen av Cyperns återhämtnings- och resiliensplan[10], som ändrades den 8 december 2023 enligt artikel 18.2 i förordning (EU) 2021/241 för att uppdatera det högsta ekonomiska bidraget för icke återbetalningspliktigt ekonomiskt stöd samt för att inkludera REPowerEU-kapitlet[11]. Delutbetalningarna ska verkställas på villkor att kommissionen fattar ett beslut i enlighet med artikel 24.5 i förordning (EU) 2021/241 om att Cypern på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som angetts i rådets genomförandebeslut. För att delmålen och målen ska anses ha uppnåtts på ett tillfredsställande sätt får delmål och mål som tidigare uppnåtts inte ha upphävts.

(8) Den 30 april 2024 lämnade Cypern in sitt nationella reformprogram för 2024 och sitt stabilitetsprogram för 2024, i enlighet med artikel 4.1 i förordning (EG) nr 1466/97. I enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241 återspeglar 2024 års nationella reformprogram också Cyperns halvårsvisa rapporter om framstegen avseende målen i återhämtnings- och resiliensplanen.

(9) Den 19 juni 2024 offentliggjorde kommissionen 2024 års landsrapport för Cypern[12]. Rapporten innehöll en bedömning av hur väl Cypern hade lyckats med de relevanta landsspecifika rekommendationer som rådet antog mellan 2019 och 2023, och en utvärdering av landets genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen. Utifrån denna analys konstaterades i landsrapporten brister i fråga om de utmaningar som inte eller endast delvis hade åtgärdats genom återhämtnings- och resiliensplanen, och även nya och framväxande utmaningar. I landsrapporten behandlades också Cyperns framsteg avseende genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och med att uppnå EU:s överordnade mål för sysselsättning, kompetens och fattigdomsbekämpning samt framstegen med att uppnå FN:s mål för hållbar utveckling.

(10) Kommissionen har genomfört en fördjupad granskning enligt artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011 för Cypern. De viktigaste resultaten av kommissionens bedömning av makroekonomiska sårbarheter för Cypern enligt den förordningen offentliggjordes i mars 2024[13]. Den 19 juni 2024 drog kommissionen slutsatsen att Cypern har makroekonomiska obalanser. Cypern möter framför allt sårbarheter i samband med privata skulder, statsskulder och utlandsskulder, som totalt sett har minskat men fortfarande är relevanta, medan det stora underskottet i bytesbalansen har ökat ytterligare. Både hushållens och icke-finansiella bolags skuldkvoter har fortsatt att minska, samtidigt som de förblir höga. Bolagsskulder och utlandsskulder drivs dock upp av skulderna hos företag för särskilda ändamål, vilket innebär begränsade risker för den inhemska ekonomin. Den stora andelen nödlidande lån som innehas av banker har minskat avsevärt under de senaste åren, bland annat 2023, och avveckling av nödlidande lån genom företag som köper upp lån förväntas stödja ytterligare privat skuldminskning. Trots detta kommer de strängare finansiella villkoren sannolikt att

---

10 Rådets genomförandebeslut av den 20 juli 2021 om godkännande av bedömningen av Cyperns återhämtnings- och resiliensplan (10686/2021).

11 Rådets genomförandebeslut av den 8 december 2023 om ändring av rådets genomförandebeslut av den 20 juli 2021 om godkännande av bedömningen av Cyperns återhämtnings- och resiliensplan (15571/2023).

12 SWD(2024) 613 final.

13 SWD(2024) 81 final.

öka trycket på högt skuldsatta hushåll och företag. Den offentliga skuldkvoten minskar snabbt, och Cypern förväntas upprätthålla budgetöverskott i år och nästa år, vilket kommer att främja vidare minskningar av skuldkvoten. Det stora underskottet i bytesbalansen ökade ytterligare 2023, mycket på grund av den fortsatt stabila inhemska efterfrågan och återföringen av vinster. Det förväntas förbli stort i år och nästa år. Den starkt negativa finansiella utlandsställningen netto förbättrades inte förra året och kommer att försämras om inte bytesbalansen förbättras markant. Omfattande politiska insatser har gjorts för att ta itu med de identifierade sårbarheterna. Ett fullständigt och snabbt genomförande av planen för återhämtning och resiliens och ytterligare åtgärder förväntas bidra till att öka exporten och lätta på det alltför stora beroendet av oljeimport.

(11) Enligt data som validerats av Eurostat[14] ökade Cyperns överskott i de offentliga finanserna från 2,7 % av BNP under 2022 till 3,1 % under 2023, samtidigt som den offentliga skuldsättningen föll från 85,6 % av BNP i slutet av 2022 till 77,3 % i slutet av 2023.

(12) Den 12 juli 2022 rekommenderade rådet[15] Cypern att under 2023 säkerställa att ökningen av de nationellt finansierade primära löpande utgifterna är i linje med en neutral inriktning på politiken[16], med beaktande av ett fortsatt tillfälligt och riktat stöd till de hushåll och företag som drabbas hårdast av de höjda energipriserna och till människor som flyr från Ukraina. Cypern rekommenderades att anpassa de löpande utgifterna efter den föränderliga situationen. Cypern rekommenderades även att öka de offentliga investeringarna för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet med beaktande av REPowerEU-initiativet, inbegripet med hjälp av faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsmedel. Enligt kommissionens beräkningar var den finanspolitiska inriktningen[17] 2023 expansiv, med 1 % av BNP, mot bakgrund av den höga inflationen. Ökningen av nationellt finansierade primära löpande utgifter (ej inräknat diskretionära åtgärder på inkomstsidan) under 2023 gav ett i stort sett neutralt bidrag till den finanspolitiska inriktningen på 0,2 % av BNP. Detta inbegriper den minskade kostnaden för de riktade krisstödsåtgärderna för de hushåll och företag som är de mest utsatta för höjda energipriser med 0,1 % av BNP. Det inbegriper också högre kostnader för att ge tillfälligt skydd åt personer som fördrivits från Ukraina (0,2 % av BNP). Ökningen av nationellt finansierade primära löpande utgifter var 2023 i linje med rådets rekommendation. Utgifter som finansierades med bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-medel uppgick 1,3 % av BNP 2023. Nationellt finansierade investeringar uppgick till 3,2 % av BNP 2023, vilket motsvarar

14 Eurostats euroindikatorer, 22.4.2024.

15 Rådets rekommendation av den 12 juli 2022 om Cyperns nationella reformprogram 2022 med avgivande av rådets yttrande om Cyperns stabilitetsprogram 2022 (EUT C 334, 1.9.2022, s. 104).

16 Baserat på kommissionens vårprognos 2024 beräknas Cyperns potentiella produktionstillväxt på medellång sikt 2023, som används för att mäta den finanspolitiska inriktningen, till 8,5 % i nominella termer, baserat på den genomsnittliga tioåriga reala potentiella tillväxttakten och BNP-deflatorn 2023.

17 Den finanspolitiska inriktningen definieras som ett mått på den årliga förändringen av den offentliga sektorns underliggande finanser. Den syftar till att bedöma den ekonomiska impulsen från finanspolitiken, både den som finansieras nationellt och den som finansieras genom EU:s budget. Den finanspolitiska inriktningen mäts som skillnaden mellan i) den potentiella tillväxten på medellång sikt och ii) förändringen i primära utgifter exklusive diskretionära åtgärder på inkomstsidan (utan att beakta tillfälliga covid-19-relaterade krisåtgärder) och inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsmedel.

en ökning med 1,3 procentenheter jämfört med 2022. Cypern finansierade ytterligare investeringar genom faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-medel. Den finansierade offentliga investeringar i den gröna och den digitala omställningen och i energitrygghet, såsom installation av värmeisolering och solcellssystem i offentliga byggnader, energiuppgraderingar av ett antal brandstationer i städer och på landsbygden, uppgradering av kapaciteten hos de relevanta myndigheterna på Cypern att hantera brandrisker och stärka skyddet mot de risker som medborgare, infrastruktur och skogar står inför, digitalisering av viktiga arbetsflöden i ett antal ministeriers och statliga förvaltningars tjänster samt utvidgning av e-applikationsmiljön för planerings- och bygglovsändamål, som delvis finansieras genom faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-medel.

(13) De viktigaste prognoserna i stabilitetsprogrammet för 2024 kan sammanfattas på följande sätt: Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för budgetprognoserna förutspår en ökning av BNP i fasta priser med 2,9 % 2024 och med 3,1 % 2025, medan HIKP-inflationen beräknas uppgå till 2,5 % 2024 och 2,0 % 2025. Det offentliga överskottet förväntas minska till 2,9 % av BNP 2024 och 2,8 % av BNP 2025, medan den offentliga skuldkvoten beräknas minska till 70,6 % i slutet av 2024 och 65,5 % i slutet av 2025. Efter 2025 beräknas överskottet i de offentliga finanserna minska till 2,6 % av BNP 2026 och till 2,1 % 2027. Saldot i de offentliga finanserna planeras därför ligga kvar under referensvärdet för underskottet på 3 % av BNP under programperioden. Efter 2025 beräknas i sin tur den offentliga skuldkvoten minska till 59,2 % av BNP 2026 och 54,2 % av BNP 2027.

(14) I kommissionens vårprognos 2024 beräknas BNP i fasta priser öka med 2,8 % 2024 och 2,9 % 2025 och HIKP-inflationen ligga på 2,4 % 2024 och 2,1 % 2025.

(15) Enligt kommissionens vårprognos 2024 väntas ett underskott i de offentliga finanserna på 2,9 % av BNP för 2024 medan den offentliga skuldkvoten beräknas minska till 70,6 % i slutet av 2024. Enligt kommissionens beräkningar väntas den finanspolitiska inriktningen bli neutral med 0,0 % av BNP 2024.

(16) Utgifter på 0,7 % av BNP förväntas finansieras genom icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens 2024, jämfört med 0,3 % av BNP 2023, enligt kommissionens vårprognos 2024. Utgifter som finansieras med bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens kommer att möjliggöra investeringar av hög kvalitet och produktivitetshöjande reformer utan någon direkt inverkan på Cyperns saldo och skuld i de offentliga finanserna. Utgifter på 0,2 % av BNP förväntas finansieras täckas genom lån från faciliteten för återhämtning och resiliens 2024, jämfört med 0,0 % av BNP 2023, enligt kommissionens vårprognos 2024.

(17) Den 14 juli 2023 rekommenderade[18] rådet Cypern att bibehålla en sund offentligfinansiell ställning under 2024. När medlemsstaterna genomförde sina budgetar för 2023 och förberedde sina utkast till budgetplaner för 2024 uppmanades de att ta hänsyn till att kommissionen skulle föreslå rådet att inleda de underskottsbaserade förfarandena vid alltför stora underskott på grundval av utfallsdata för 2023. Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas Cyperns strukturella saldo uppgå till 2,1 % av BNP 2024, från 1,8 % 2023, och därmed ligga

[18] Rådets rekommendation av den 14 juli 2023 om Cyperns nationella reformprogram 2023 med avgivande av rådets yttrande om Cyperns stabilitetsprogram 2023 (EUT C 312, 1.9.2023, s. 116).

över landets medelfristiga budgetmål om ett strukturellt saldo på 0 % av BNP. Detta överensstämmer med rådets rekommendation.

(18) Rådet rekommenderade vidare Cypern att vidta åtgärder för att avveckla krisstödåtgärderna på energiområdet så snart som möjligt under 2023 och 2024. Rådet angav dessutom att om nya energiprishöjningar skulle kräva nya eller fortsatta stödåtgärder bör Cypern säkerställa att de är inriktade på att skydda sårbara hushåll och företag, att de ryms inom budgeten och att de inte påverkar incitamenten till energibesparingar. Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas nettobudgetkostnaden[19] för krisstödåtgärderna på energiområdet uppgå till 0,4 % av BNP år 2023 och till 0,3 % år 2024 och 0,0 % år 2025. I synnerhet antas de lägre punktskatterna på oljeprodukter och subventionerna till elräkningar fortsätta att gälla 2024, men de förväntas fasas ut senast 2025. Krisstödsåtgärderna på energiområdet förväntas inte vara avvecklade så snart som möjligt under 2023 och 2024. Detta riskerar att inte överensstämma med rådets rekommendation. Budgetkostnaden för nödåtgärder för energistöd som syftar till att skydda utsatta hushåll och företag uppskattas till 0,0 % av BNP 2024 (0,0 % 2023).

(19) Rådet rekommenderade vidare Cypern att även upprätthålla nivån på nationellt finansierade offentliga investeringar och säkerställa ett effektivt utnyttjande av bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-medel för att i synnerhet främja den gröna och den digitala omställningen. Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas nationellt finansierade offentliga investeringar i stort sett ligga stabilt på 3,1 % av BNP under 2024 (från 3,2 % av BNP 2023). Detta överensstämmer med rådets rekommendation. Offentliga utgifter som finansieras med inkomster i form av EU-medel – däribland bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens – förväntas vidare under 2024 vara oförändrade på 1,3 % av BNP. Detta styrs av högre utgifter som finansieras genom bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens efter en minskning av andra EU-bidrag efter programperioden 2014–2020 för EU:s strukturfonder, för vilka medel fanns tillgängliga fram till 2023.

(20) Baserat på de politiska åtgärder som var kända vid stoppdatumet för prognosen och på antaganden om oförändrad politik, förutses i kommissionens vårprognos 2024 ett offentligt överskott på 2,9 % av BNP 2025. Den offentliga skuldkvoten förväntas minska till 65,4 % fram till slutet av 2025. En försiktig finanspolitik bör också bidra till att stärka den externa ställningen.

(21) I enlighet med artikel 19.3 b i förordning (EU) 2021/241 och kriterium 2.2 i bilaga V till samma förordning ska återhämtnings- och resiliensplanen omfatta ett stort antal ömsesidigt förstärkande reformer och investeringar som ska vara genomförda senast 2026. De förväntas bidra till att effektivt ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i relevanta landsspecifika rekommendationer. Inom denna snäva tidsram är det viktigt att snabbt gå vidare med ett effektivt genomförande av planen, inbegripet REPowerEU-kapitlet, för att stärka Cyperns konkurrenskraft på lång sikt genom den gröna och den digitala omställningen, samtidigt som social rättvisa säkerställs. För att fullgöra åtagandena i planen senast i augusti 2026 är det viktigt att Cypern fortsätter att genomföra reformer och påskyndar investeringarna genom att ta itu med de förseningar som uppstår och samtidigt säkerställa en stark administrativ kapacitet.

[19] Siffran anger den årliga budgetkostnaden för dessa åtgärder, inklusive inkomster och utgifter och, i tillämpliga fall, exklusive intäkter från skatter på energileverantörers oförutsedda vinster.

(22) Som en del av halvtidsöversynen av sammanhållningsfonderna måste Cypern i enlighet med artikel 18 i förordning 2021/1060 se över sitt program senast i mars 2025, med beaktande av bland annat de utmaningar som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna för 2024 samt den nationella energi- och klimatplanen. Denna översyn utgör grunden för den slutliga tilldelningen av de EU-medel som ingår i programmet. Cypern har gjort framsteg i genomförandet av sammanhållningspolitiken och den europeiska pelaren för sociala rättigheter, men utmaningar kvarstår och det finns fortfarande socioekonomiska skillnader mellan stadsområden och andra områden. Det är av avgörande betydelse att genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen påskyndas. Dessutom är det viktigt att säkerställa de kommunala förvaltningsmyndigheternas administrativa kapacitet inför Cyperns lagstiftningsreform av den kommunala förvaltningen, som planeras till juni 2024. De prioriteringar som man kom överens om i Thalia-programmet är fortfarande relevanta. Att öka användningen av förnybar energi, lagringslösningar, förbättra energieffektivitet och stadstransporter är avgörande för att uppnå en grön omställning. För efterlevnad av direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse behövs en bättre vattenförvaltning, särskilt rening av avloppsvatten. Framsteg mot en cirkulär ekonomi i avfallshantering är fortfarande påkallade och kräver förbättringar när det gäller materialåtervinning och avfallsminskning. Investeringar i en aktivering av arbetsmarknaden och social integration av utsatta grupper bör fortsätta att genomföras. Genomförandet av individuella utbildningskonton och genomförandet av den europeiska barngarantin är fortfarande viktigt. Dessutom är investeringar i högkvalitativa och överkomliga tjänster vid långvarigt vårdbehov och subventionerade bostäder fortfarande en prioritering. Dessutom bör insatserna för att ta itu med energifattigdom och utveckla den sociala ekonomin fortsätta. Som ett led i halvtidsöversynen av det sammanhållningspolitiska programmet Thalia förtjänar de alltmer tvingande behoven på området förebyggande av och beredskap vid risker i samband med klimatförändringar ytterligare uppmärksamhet. Cypern skulle också kunna använda initiativet Europeisk plattform för strategisk teknik för att stödja sin energiomställning genom ren och resurseffektiv teknik, inklusive nettonollteknik.

(23) Utöver de ekonomiska och sociala utmaningar som planen för återhämtning och resiliens och andra EU-fonder tar itu med står Cypern inför ytterligare utmaningar i samband med styrningen av statsägda företag, utbildningsresultat och kompetensglapp, utbyggnad av förnybara energikällor, utbyggnad och uppgradering av elnätet samt klimatanpassning.

(24) Ett välfungerande och konkurrenskraftigt företagsklimat är avgörande för ekonomisk effektivitet och tillväxt. I detta avseende är styrningen av statsägda företag inte helt förenlig med internationella standarder. Under de senaste åren har vissa politiska åtgärder införts för att förbättra den finansiella tillsynen över offentliga enheter, men avsaknaden av en fullständig inventering och regelbunden rapporteringsskyldighet begränsar den effektiva resultatövervakningen och planeringen av statsägda företag. Dessutom är viktiga aspekter av praxis för företagsstyrning, såsom meritbaserade utnämningar av styrelser, ägandepolicy, resultatbaserad förvaltning, öppenhet och ansvarsskyldighet för det ekonomiska resultatet fortfarande otillräckliga. Mot denna bakgrund finns det farhågor om kvaliteten och priserna på tjänster i sektorer som domineras av statsägda företag, såsom elsektorn.

(25) Cyperns mycket dåliga resultat i 2022 års program för internationell utvärdering av elevprestationer (Pisa) visar att underprestation inom grundläggande färdigheter (dvs. läs- och skrivkunnighet, räknefärdighet och naturvetenskap) utgör en stor utmaning.

Trots att lärarkåren har tillräckliga formella kvalifikationer är fortbildningen av lärare (inklusive kompetensbaserade undervisnings- och inlärningsmetoder) otillräcklig. Under 2021 misslyckades de flesta lärarkandidater i den examen som krävdes för att bli utnämnd. Utbildningssystemet har inte bedömt och anpassat utbildningsresurserna tillräckligt i förhållande till elevernas behov, vilket krävs för att utveckla nyckelkompetenser. På arbetsmarknaden blir kompetensglapp allt vanligare, medan deltagandet i yrkesutbildningsprogram fortfarande är betydligt lägre än EU-genomsnittet. Det låga deltagandet i yrkesutbildningsprogram är kopplat både till begränsningar i kapacitet och attraktionskraft eftersom de flesta yrkesskolor ligger i stadsområden (vilket gör det svårt för elever som bor på landsbygden att gå i dem), samtidigt som de flesta elever i stället har en stark preferens för att påbörja en högre utbildning. Vuxenutbildning har en begränsad potential att korrigera denna situation eftersom andelen vuxna (i åldern 25–64 år) som deltog i utbildning under de senaste 12 månaderna var 28,3 % 2022 (jämfört med EU 39,5 %). Detta är en betydande minskning från 44,8 % 2016, vilket undergräver Cyperns potential att förbättra sin ekonomiska konkurrenskraft.

(26) Trots betydande åtgärder för att påskynda utbyggnaden av förnybara energikällor kvarstår betydande utmaningar. Förnybar energi stod för endast 17 % av Cyperns energimix 2022. Detta ligger fortfarande betydligt under målet på 31,5 % förnybar elproduktion fram till 2030, vilket Cypern anger i sitt utkast till nationell energi- och klimatplan. På grund av Cyperns beroende av petroleumprodukter, som importeras i sin helhet och står för över 80 % av landets energibehov, är Cypern fortfarande sårbart för fluktuationer i de globala energipriserna. Betydande utmaningar kvarstår när det gäller att uppgradera och utvidga det befintliga elnätet för att tillgodose utbyggnaden av förnybara energikällor. Cypern brottas med betydande hinder i sin kortsiktiga kraftnätskapacitet för att sörja för en ökning av förnybar energi, vilket leder till en återkommande brist. Detta fenomen är uppenbart när man tittar på de officiella uppgifterna från Cyperns energitillsynsmyndighet. I slutet av november 2023 hade det cypriotiska systemet totalt 782,57 MW operativa anläggningar för förnybar energi (inklusive 157,50 MW vindkraft, 625,93 MW solceller och 9,15 MW biomassa). Samtidigt har myndigheten godkänt bygglov för totalt 2 383 MW i projekt för förnybar energi. En övergripande strategi för energilagring skulle kunna öka flexibiliteten och försörjningsstabiliteten och minska kostnaderna för upp- och nedtrappning av konventionella kraftverk.

(27) Cypern står inför flera utmaningar i sina insatser för att ta itu med klimatresiliensen, såsom en svag institutionell ram för klimatanpassning och brist på hållbara metoder för vattenförvaltning för att stödja ett motståndskraftigt jordbruk. Landets sårbarhet för klimatförändringar är uttalad och dess nationella anpassningspolitik och anpassningsåtgärder är inte tillräckligt utvecklade. Cypern är drabbat av låga nederbördsnivåer och höga temperaturer, vilket bidrar till den högsta nivån av vattenstress i EU. Även om den cypriotiska jordbrukssektorn gynnas av alltmer vatteneffektiva bevattningssystem har den fortfarande den högsta vattenförbrukningen på grund av en betydande förlust av vattenresurser i otillräckliga distributions- och lagringsnät. Dessutom brottas den cypriotiska jordbrukssektorn redan med effekterna av klimatförändringarna, inklusive markförstöring och ökenspridning, vilket leder till minskad skörd. Effektiv vattenförvaltning och lagring samt införandet av vatteneffektiva grödor blir av största vikt. Det antropogena trycket på livsmiljöer och ekosystem, särskilt i kustområden, förvärrar situationen. Landets nuvarande strategi för klimatanpassning är fortfarande till stor del icke-bindande. Detta kräver förbättrade

institutionella arrangemang för att stärka klimatresiliensen och den långsiktiga konkurrenskraften.

(28) Mot bakgrund av de nära inbördes kopplingarna mellan ekonomierna i euroområdet och deras totala bidrag till Ekonomiska och monetära unionens funktion, rekommenderade rådet 2024 att medlemsstaterna i euroområdet vidtar åtgärder, inbegripet genom sina återhämtnings- och resiliensplaner, för att genomföra rekommendationen om euroområdets ekonomiska politik. För Cypern bidrar rekommendationerna 1, 2, 3 och 4 till genomförandet av den första, andra, tredje och fjärde rekommendationen för euroområdet.

(29) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och dess slutsats om förekomsten av obalanser återspeglas i rekommendationerna i artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 i rekommendation 1 nedan. Den politik som avses i rekommendation 1 bidrar till att hantera sårbarheter med koppling till den offentliga skuldsättningen och utlandsskulden. Strategier som avses i rekommendation 4 bidrar till att ta itu med rekommendation 1 genom att minska efterfrågan på energiimport och i förlängningen hjälpa till med att stärka den externa balansen. Rekommendation 1 bidrar både till att hantera obalanser och till att genomföra rekommendationen för euroområdet i enlighet med skäl 28.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Cypern att 2024 och 2025 vidta följande åtgärder:

1. Lämna in den finanspolitiska strukturplanen på medellång sikt i god tid. I linje med kraven i den reformerade stabilitets- och tillväxtpakten, begränsa ökningen av nettoutgifterna[20] 2025 till en nivå som är förenlig med att låta den offentliga skuldsättningen följa en sannolikt nedåtgående bana på medellång sikt och med respekt för fördragets referensvärde för underskott på 3 % av BNP.

2. Stärka den administrativa kapaciteten att förvalta planen för återhämtning och resiliens, påskynda investeringar och upprätthålla drivkraften i genomförandet av reformer. Ta itu med framväxande förseningar för att möjliggöra ett fortsatt, snabbt och effektivt genomförande av planen för återhämtning och resiliens, inklusive REPowerEU-kapitlet, för att säkerställa att reformer och investeringar har slutförts senast i augusti 2026. Påskynda genomförandet av det sammanhållningspolitiska programmet. I samband med halvtidsöversynen fortsätta fokusera på de överenskomna prioriteringarna och vidta åtgärder för att bättre tillgodose behoven på området förebyggande och beredskap mot klimatförändringsrelaterade risker, samtidigt som man beaktar de möjligheter som erbjuds genom initiativet Europeisk plattform för strategisk teknik för att förbättra konkurrenskraften.

3. Stärka ekonomins konkurrenskraft genom att påskynda insatserna för att förbättra styrningen av statsägda företag i linje med internationella standarder och ytterligare förbättra kompetensnivåerna och utbildningsresultaten. Stärka fortlöpande lärarutbildning och åtgärda obalansen mellan tillgång och efterfrågan på arbetskraft genom att ytterligare öka yrkesutbildningens kapacitet och attraktionskraft samt främja vuxenutbildning.

[20] Enligt artikel 2.2 i förordning (EU) 2024/1263 betyder nettoutgifter offentliga utgifter efter avdrag för ränteutgifter, diskretionära åtgärder på inkomstsidan, utgifter för unionsprogram som till fullo motsvaras av inkomster i form av unionsmedel, nationella utgifter för samfinansiering av program som finansieras av unionen, konjunkturberoende delar av utgifter för arbetslöshetsersättning samt engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.

4. Uppgradera och utöka nätet och lagring för att tillgodose en ökande andel förnybar energi. Förbättra genomförandet av klimatanpassningsåtgärder genom att fokusera på att främja den institutionella ramen för klimatanpassning och genomföra hållbara vattenförvaltningsmetoder inom jordbruket.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande